

Drozdová, Eva

Antropologické výzkumy staroslovanských obyvatel Pohanska

In: Drozdová, Eva. *Břeclav - Pohansko. VI, Slovanští obyvatelé velkomoravského hradiska Pohansko u Břeclavi : (demografická a antropometrická studie)*. Vyd. 1. V Brně: Masarykova univerzita, 2005, pp. 17-19

ISBN 8021023708

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/123557>

Access Date: 19. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

I. ANTROPOLOGICKÉ VÝZKUMY STARÝCH SLOVANŮ NA NAŠEM ÚZEMÍ

Studium fyzického charakteru prehistorických a historických populací šlo ruku v ruce se založením a rozvojem antropologie v našich zemích. S ohledem k našemu tématu připomeneme si krátce historii antropologických výzkumů staroslovanských populací. Systematicky se studiu prehistorických a historických populací začali věnovat na konci minulého století Niederle a Matiegka, kteří se ve svých výzkumech zabývali slovanským obyvatelstvem na našem území (Niederle 1890, 1893, 1894, 1895, 1896, 1899, 1911, 1929, 1931; Matiegka (Matiegka 1891, 1912, 1925, 1933). V 90. letech 19. století vydali dvě stěžejní díla: Niederle napsal „Příspěvky k anthropologii zemí českých“ a Matiegka zveřejnil „Crania Bohemica“. Na přelomu našeho století se Niederle již téměř výlučně zabíral archeologií, Matiegka soustředil svou pozornost na antropologii, z toho na antropologii staroslovanských populací, soudě z prací: „Physische Anthropologie der Slawen im 9. bis 12. Jahrhundert“ (1912), „Lebky z Uherské Skalice“ (1925), „Pravěká antropologie Československa“ (1933), abychom jmenovali díla nejzákladnější a stěžejní, která nic neztratila z informační hodnoty. Dalším z předválečných autorů, pracujícím na staroslovanském kosterním materiálu, byl Frankenberger, který zveřejnil v roce 1935 antropologickou studii pod názvem „Antropologie starého Slovenska.“ Největší rozmach studia staroslovanských populací ovšem nastává po druhé světové válce s rozvojem staroslovanské archeologie v bývalém Československu. Od počátku padesátých let bylo publikováno velké množství prací o fyzickém charakteru staroslovanských populací, o jejich demografii, sociální struktuře. Jmenujme některé z nich, jsou seřazeny pro větší přehlednost abecedně podle lokalit českých, moravských a slovenských:

Abrahám: Stloukal a Hanáková (1971), *Bedihošť*: Stloukal (1963), *Bílina*: Hanáková (1971), *Brandýsek u Slaného*: Chochol, Palečková (1961), *Dolní Věstonice (Na písčákách a Vysoká zahrada)*: Hrnčířová, Jarošová (2004), *Dubník*: Vondráková (1988), *Ducové*: Hanáková (1979), *Jakab, Rutkay*, Stloukal (1978), *Holiare*: Malá (1965), *Holubice*: Hanáková, Stloukal (1986), *Hradsko - Kaniny*: Blajerová (1978), *Hrůdy u Sudoměřic*: Stloukal (1961), *Cheb*: Stloukal, Szilvássy, Šebesta (1988), *Josefov*: Hanáková, Stloukal (1966), *Lahovice*: Chochol (1973), *Libice*: Hajniš (1964), Hanáková (1969), *Litoměřice*: Hanáková, Gabriel, Vyhnanek (1986), *Mikulčice - Valy I, IV, II, III*: Stloukal (1962, 1964, 1967, 1969), *Mikulčice - Pohřebiště okolo 11. kostela*: Stloukal (1981), *Mikulčice - Kláštersko*: Stloukal a Hanáková (1985), *Mikulčice - Kostelisko*: Velemínský (2000), *Mikulčice - 12. kostel*: Sládek, Kavanová (2003), *Mistřín u Kyjova*: Stloukal (1964), *Mlynárce*: Malá (1960), *Modrá u Velehradu*: Pavelčík (1955), *Moravské Prusy*: Stloukal (1960), *Nitra - Horné Kaštany*: Vondráková (1984), *Nitra - Lupka*: Thurzo (1969), *Nové Zámky*: Stloukal, Hanáková (1966), *Vladárová-Mojžíšová*, Hanulík (1970), *Jakab* (1977), *Oškobrhn*: Blajerová (1974), *Pobedim*: Thurzo (1972), *Jakab* (1975), *Radomyšl*: Blajerová (1975), *Rajhrad*: Hanáková, Stloukal (1986), *Rovinka u Bratislavy*: Malá

(1962), *Stará Kouřim*: Chochol, Palečková (1960), *Staré Město*: Pavelčík (1949), *Staré Město - Sady*: Dočkalová (1996), *Stěbořice u Opavy*: Jelínek (1952), *Teplice*: Blajerová (1961), *Týnec nad Sázavou*: Blajerová (1983), *Velatiny*: Pavelčík (1959), *Velké Bílovice*: Stloukal (1982), *Velké Hostěrádky*: Stloukal (1962, 1974), *Znojmo Hradiště*: Lorencová, Dostál (1969), *Zobor*: Malá (1960), Jakab (1978), *Žalany*: Hanáková (1963), *Želovce*: Stloukal a Hanáková (1974), *Čilinská* (1979), *Žitavská Toň*: Jakab (1978).